

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Bestuurskern

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

wob-loket@minienw.nl

Kenmerk

IenW/BSK-2021/120845

Datum 8 juni 2021

Betreft Besluit op Wob-verzoek inzake leeftijdsgrens 60 jaar
voor Commercial Single Pilot Operations

Geachte [REDACTED]

In uw brief van 29 februari 2020, ontvangen op 3 maart 2020, heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob).

U heeft verzocht om informatie inzake de leeftijdsgrens 60 jaar voor Commercial Single Pilot Operations. U heeft in het bijzonder verzocht om alle communicatie zowel intern als ook van en naar externen, met inbegrip van brieven, beleidstukken, e-mails, vergader- en gespreksverslagen en memo's. Daarnaast heeft u verzocht om gespreksverslagen of communicatie waarin specifiek de uitkomsten van het rapport Age Limitations Commercial Air Transport Pilots (Final Report EASA_RESEA_2017_1) besproken zijn. Uw Wob-verzoek ziet op de tijdsperiode januari 2015 tot en met 29 februari 2020.

Op 29 februari 2020 heeft u separaat een gelijkkluidend Wob-verzoek ingediend bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT). Gelet op deze omstandigheid maken -uit oogpunt van uniformiteit en efficiëntie- de documenten die bij ILT berusten, integraal onderdeel uit van onderhavig besluit.

Helaas is het mij niet gelukt om binnen de beslistermijn een besluit te nemen.

Verloop van de procedure

De ontvangst van uw verzoek is door IenW bevestigd per e-mail van 3 maart 2020. Op 9 maart 2020 is door ILT per e-mail de ontvangst van uw verzoek bevestigd. Tevens is in dit bericht de beslistermijn met vier weken verdaagd. Per e-mail van 30 maart 2020 heeft IenW de beslistermijn met vier weken verdaagd. Op 9 april 2020 heeft ILT aan u medegedeeld dat de beslistermijn is opgeschort vanwege het opvragen van zienswijzen bij derde-belanghebbenden. Bij e-mail van 12 mei 2020 bent u door IenW geïnformeerd over de voortgang van uw Wob-verzoek. Tenslotte bent u op 24 augustus 2020 nogmaals per e-mail door IenW geïnformeerd over de voortgang van uw Wob-verzoek.

Zienswijzen

Op 9 april 2020 heeft ILT derde-belanghebbenden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven en op 9 juli 2020 zijn de derde-belanghebbenden door IenW in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven. Deze zienswijzen heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Ik verwijs u hiervoor naar het onderdeel overwegingen van dit besluit.

Datum
8 juni 2021

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante artikelen uit deze wet, verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van de interpretatie van uw verzoek zijn in totaal 178 documenten aangetroffen. De documenten zijn opgenomen in een tweetal inventarislijsten die als bijlage 2 bij dit besluit zijn gevoegd. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de inventarislijst van ILT en die van IenW.

Openbare documenten

De Wob is niet van toepassing op documenten die reeds openbaar zijn. Op de inventarislijst treft u documenten aan die reeds openbaar zijn en voor een ieder toegankelijk. Ik verwijs u hierbij naar de op de inventarislijst vermelde vindplaatsen.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek gedeeltelijk te honoreren. Voor het overige wijs ik uw verzoek af. De inventarislijsten maken integraal onderdeel uit van dit besluit. Ten overvloed merk ik op dat na een zorgvuldige beoordeling is gebleken dat enkele documenten die op de inventarislijst van ILT staan vermeld bij nader inzien buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek vallen. Deze documenten zijn derhalve niet betrokken bij onderhavig besluit. U treft voorts op de inventarislijsten per document de van toepassing zijnde weigeringsgronden aan. In het hiernavolgende kunt u de overwegingen van mijn besluit lezen.

Overwegingen

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens wordt op grond van bestendige jurisprudentie verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en andere financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

Dit betreffen documenten die vertrouwelijk aan de overheid zijn verstrekt. Het betreffen interne analyses van bedrijfsspecifieke informatie. Vastgesteld is dat uit deze informatie wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid over de (technische) bedrijfsvoering van de opsteller. Dit leidt ertoe dat deze documenten niet openbaar gemaakt kunnen worden vanwege het bepaalde in artikel 10, eerste lid,

aanhef en onder c, van de Wob. Derhalve zullen deze documenten niet openbaar gemaakt worden.

Datum
8 juni 2021

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In verschillende documenten zijn namen van ambtenaren en derden opgenomen. Hoewel ambtenaren en derden in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, geldt dit in beginsel wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen van ambtenaren of personen van andere organisaties. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens. Het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten.

Het vraagt een belangenafweging en daarbij spelen volgens de rechtspraak verschillende aspecten een rol, zoals de functie van de ambtenaar en de mate waarin sprake is van een publieke functie, waardoor de betrokkene in de openbaarheid treedt. Tevens is de positie en verantwoordelijkheid van de betrokkene bij de taakuitoefening van belang. Daarnaast is de controleerbaarheid van de taakuitoefening van betekenis. Zo worden namen van ambtenaren die krachtens mandaat stukken hebben ondertekend, openbaar gemaakt, omdat volgens bestendige rechtspraak deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen.

De documenten die zijn weergegeven op de inventarislijsten bevatten namen en contactgegevens van ambtenaren en derden die geen publieke functies of mandaat hebben om stukken te ondertekenen. Er is daarnaast geen ander publiek belang bij openbaarmaking van de betreffende gegevens. Ik ben van oordeel dat het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in dit geval zwaarder weegt dan het algemene, publieke belang van openbaarheid. Ik maak deze informatie dan ook niet openbaar.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

De passages en documenten die met inachtneming van bovenstaande uitzonderinggrond zijn gemarkeerd, betreffen documenten die vertrouwelijk aan de overheid zijn verstrekt. De documenten zijn in opdracht opgesteld. Hier waren kosten mee gemoeid. Indien de documenten openbaar gemaakt zouden worden, dan kunnen derden hier hun voordeel mee doen, zonder dat ze hier kosten voor hoeven te maken. Dit resulteert in een onevenredige benadeling van de opdrachtgever, die de kosten zelf wel heeft gemaakt. Voorgaande leidt ertoe dat het bepaalde in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob, zich verzet tegen de openbaarmaking. Derhalve zullen deze documenten niet openbaar gemaakt worden. Dit geldt echter niet voor verwijzingen naar documenten in andere documenten. De enkele verwijzing naar de documenten maakt slechts dat

het bestaan van de documenten bekend wordt. Deze informatie is te summier om als een bedrijfs- of fabricagegegeven aangemerkt kunnen worden. Dat het openbaar worden van deze verwijzingen zou leiden tot onevenredige bevoor- of benadeling van betrokkenen is aangetoond noch gebleken. Deze verwijzingen worden derhalve wel openbaar gemaakt, mits deze zijn opgenomen in een document dat geheel of gedeeltelijk openbaar wordt gemaakt.

Datum
8 juni 2021

Persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid.

Als documenten van intern beraad worden blijkt de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevers, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken, kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt.

Op grond van artikel 1, onder f van de Wob wordt onder persoonlijke beleidsopvattingen verstaan een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan ambtelijke adviezen, visies en standpunten.

Alhoewel openbaarheid van informatie in de Wob het uitgangspunt is, is deze beperking op de informatieverplichting in de Wob opgenomen om een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en –voorbereiding te waarborgen. Het uitgangspunt hierbij is dat zij in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen moeten kunnen communiceren.

Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. In het licht van het voorgaande merk ik dan ook het volgende op. De documenten die op de inventarislijsten staan vermeld met de aanduiding 'deels openbaar' met daarbij vermeld de van toepassing zijnde uitzonderingsgrond 11.1, bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik heb besloten deze documenten gedeeltelijk openbaar te maken met uitzondering van de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

De derde-belanghebbenden krijgen twee weken de tijd om de rechtbank te verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Daarvoor is vereist dat zij een bezwaarschrift indienen. Als de derde-belanghebbende dit achterwege laten, worden de documenten u na afloop van deze termijn toegezonden. Als de derde-belanghebbende wel bezwaar maken en verzoeken om een voorlopige voorziening, dan wordt deze procedure afgewacht.

Afschrift aan belanghebbende

Een afschrift van dit besluit zend ik geanonimiseerd aan de belanghebbende.

Datum
8 juni 2021

Plaatsing op internet

De documenten worden na de feitelijke verstrekking met een geanonimiseerde versie van het besluit op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
De DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN,

[Redacted signature]
[Redacted name]
mevr. K.W.C. Cladders

Datum
8 juni 2021

Bezwaarclausule

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de hierboven genoemde contactpersoon. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden een bezwaarschrift indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20901, 2500 EX Den Haag.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
 - d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen;
 - e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.
- Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Een bezwaarschrift kan uitsluitend per gewone post en niet per e-mail worden ingediend. Machtigt u iemand om namens u bezwaar te maken? Stuur dan ook een kopie van de machtiging mee. Bij indiening van een bezwaarschrift namens een rechtspersoon, dient u documenten mee te sturen (origineel uittreksel uit het handelsregister en/of een kopie van de statuten van de rechtspersoon) waaruit blijkt dat u bevoegd bent namens de rechtspersoon op te treden.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Datum
8 juni 2021

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voor zover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voor zover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

Datum
8 juni 2021

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.